

بسمه تعالی

معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

درویش دوز (تفرشی دوز)

گروه شغلی

صنایع دستی (دوخت های سنتی)

کد ملی آموزش شغل

۷۳۱۸-۸۱-۰۰۶-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۳/۱۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۷۳۱۸-۸۱-۰۰۶-۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (دوخت های سنتی) :

- نسرین کاردانی اصفهانی

- فاطمه عرفانی

- صدیقه رضاخواه

- فریده آقا حسینی

- ام البنین فضایی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:

- دفتر طرح و برنامه های درسی

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

- کمیته تخصصی دوخت های سنتی دفتر طرح و برنامه های درسی

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	نسرین کاردانی اصفهانی	دیپلم	دیپلم	مدیر، مربی، و مو سس آموزشگاه-عضو هیات انجمن صنعی	۱۴ سال در حوزه صنایع دستی	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : info@kardani- homa.com آدرس :
۲	فاطمه عرفانی	لیسانس	صنایع دستی	سازمان صنایع دستی	۲۱ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۳	خورشید ولی شریف آباد	دیپلم	صنایع دستی	سازمان صنایع دستی	۲۰ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۴	صدیقه رضاخواه	لیسانس	شیمی	مسئول گروه صنایع دستی و هنر	۲۳ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

نام استاندارد آموزش شغل:
درویش دوز (تفرشی دوز)
شرح استاندارد آموزش شغل:
تفرشی دوزی انجام دوخت های منظم و یکنواخت برتارهای کشیده شده از سطح پارچه می باشد و وظایفی از قبیل تارکشی، ایجاد نقش ذهنی و دوخت یکنواخت با نخ ابریشمی هم رنگ پارچه را در بردارد این هنر می تواند با مشاغل هم چون دوزندگان لباس و تولید کنندگان تزیینات منازل در ارتباط باشد .
ویژگی های کار آموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت جسمانی و ذهنی مهارت های پیش نیاز : ندارد
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۱۰۰ ساعت - زمان آموزش نظری : ۲۰ ساعت - زمان آموزش عملی : ۸۰ ساعت - زمان کارورزی : - ساعت - زمان پروژه : - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
فوق دیپلم صنایع دستی با ۴ سال سابقه کار مرتبط دیپلم با ۶ سال سابقه کار مرتبط

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

انجام تارکشی و ایجاد نقوش هندسی که کاملاً در گرو ذهن دوزنده بوده و برپارچه های بافت ساده همراه شلال های منظم و یکنواخت دوخته می شود.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Embroidered tafreshi –

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

۱- سوزندوزی مناطق خاص

۲- گلدوز دستی

۳- سوزن دوز و سکه دوز بلوچ

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	بکارگیری فنون سوزندوزی
۲	انجام دوخت های پایه
۳	تفرشی دوزی باروش طرح اندازی برکاغذ
۴	تفرشی دوزی خاص منطقه تفرش
۵	درویش دوزی
۶	شستشو ونگهداری ازپارچه سوزندوزی شده
۷	بسته بندی ،بازاریابی و فروش محصولات
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : بکارگیری فنون سوزندوزی
	جمع	عملی	نظری	
	۹	۵	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<p>دانش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - کارگاه گرد(کم یا کمه) یا بیضی، کارگاه سنتی خرک و جریده، چهار چوب - پونز، میخ - منگنه بادی - قیطان - پارچه کتان، پشمی - پنبه ای، زربفت و ابریشمی - انواع سوزن - انواع الیاف - ابزار اثرگذار (رولت) - خودکارمداد، روان نویس مخصوص پارچه و چرم، گواش، پودرزغال و گچ - میز کارونور - دفتر یادداشت، - کاغذ طراحی: پوستی، روغنی، کالک - خط کش، سانتیمتر - قلم مو ۴ صفر، پالت، گواش سفید - شابلون طراحی - لای ها (زانفیکس، لای چسب کاغذی، نوار زانفیکس- لای حریر) - اتو، میزاتو، صفحه سوزنی ، دستمال نظیف ، قلاب شماره 		۳	۰/۵	<p>توصیف ویژگی های پارچه های دست بافت، تاریخچه دوخت، نقوش سنتی، کارگاه، الیاف، قیچی، انگشتانه، مواد برجسته کننده دوخت، اتوی مناسب پارچه، سوزن</p> <p>- تعریف طول و عرض و راه خواب پارچه</p> <p>- مفهوم فاصله بین طرح و لبه پارچه و روش های ایجاد نقوش (مستقیم، گرته زنی، باسمه زنی، کوک طرح، شابلون</p>
			۰/۵	
		۲		<p>مهارت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - بکارگیری: کارگاه، سوزن، الیاف، انگشتانه، مواد برجسته کننده در دوخت و نقوش کاربردی، قیچی، لای ها، اتوی مناسب پارچه - اجرای کادر کشی و شیوه های نقش اندازی (مستقیم، گرته زنی، باسمه زنی، کوک طرح، شابلون بر پارچه
		۳		<p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - تحول در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل
				<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت ارگونومی بدن در موقع سوزندوزی - بهداشت فردی (استفاده از ماسک و دستکش، انگشتانه) - استفاده از نور و تهویه مناسب
				<p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با موقعیت مکانی - نظافت مکان و محیط اطراف آن

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : انجام دوخت پایه
	جمع	عملی	نظری	
	۷	۴	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- مداد خودکار - سوزن - نخ ابریشمی هم‌رنگ پارچه - قیچی مناسب - انگشتانه - پارچه مناسب نوع دوخت - روان نویس مخصوص پارچه - دفتر یادداشت - کاغذ شطرنجی - تیغ - بشکاف - پنس - اتو و دستمال نظیف				دانش : - مفهوم کوک ، شلال و بخیه - ویژگی انواع شلال تزئینی - مفهوم شلال افقی ، عمودی ضربدر یا متقاطع ، زنجیره - مفهوم دوخت دندان‌ه ای (دندان موشی بلند)
				مهارت : - دوختن شلال یکنواخت و منظم - دوخت شلال افقی ، عمودی ضربدر و زنجیره - دوخت شلال بلند دندان‌ه ای
				نگرش : - تقویت ابتکار عمل - تحول در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل
				ایمنی و بهداشت : - حرکات نرمشی میان برنامه - رعایت ارگونومی بدن در موقع سوزندوزی - بهداشت فردی (استفاده از ماسک و دستکش ، انگشتانه) - استفاده از نور و تهویه مناسب
				توجهات زیست محیطی : - عدم آلودگی محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : تفرشی دوزی (باروش طرح اندازی بر کاغذ)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۳	۱	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- مداد و خودکار				دانش :
- سوزن			۱۵ دقیقه	- مفهوم تفرش دوزی
- نخ ابریشمی هم‌رنگ پارچه			۱۵ دقیقه	- ویژگی تفرش دوزی
- قیچی مناسب			۰/۵	- مراحل تفرش دوزی
- انگشتانه				مهارت :
- پارچه مناسب نوع دوخت				- نقش اندازی بر کاغذ
- روان نویس مخصوص پارچه		۱		- انطباق طرح بر پارچه
- دفتر یادداشت		۰/۵		- دوخت بر طرح و پارچه
- کاغذ شطرنجی		۱۰		- جداسازی طرح از پارچه
- تیغ		۱		- اتو کشی پارچه
- بشکاف		۰/۵		نگرش :
- پنس				- تقویت ذوق و سلیقه
- اتو و دستمال نظیف				- معرفی دوخت های سنتی به ویژه تفرشی دوزی
				ایمنی و بهداشت :
				- بازیافت پارچه
				- رعایت ارگونومی بدن در موقع سوزندوزی
				- بهداشت فردی (استفاده از ماسک و دستکش، انگشتانه)
				- استفاده از نور و تهویه مناسب
				توجهات زیست محیطی :
				- عدم آلودگی محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : تفرشی دوزی (خاص منطقه تفرش)
	جمع	عملی	نظری	
	۲۴	۲۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
مداو خودکار				دانش :
-سوزن			۱	-تاریخچه تفرش دوزی
- نخ ابریشمی هم رنگ پارچه			۱	-ویژگی تفرش دوزی
- قیچی مناسب			۱	- مراحل تفرش دوزی
-انگشتانه			۱	-مفهوم تارکشی
-پارچه مناسب نوع دوخت			۱	
-روان نویس مخصوص پارچه				مهارت :
-دفتر یادداشت		۵		-ایجاد نقش با تارکشی
-تیغ		۵		-دوخت شلال افقی وعمودی
-پشکاف		۵		-دوخت ضربدر درکنگره ها
-پنس		۵		-انجام دوخت زنجیره
-اتو و دستمال نظیف		۵		
				نگرش :
				-معرفی دوخت های سنتی خاص منطقه تفرش
				-تحول در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل
				ایمنی و بهداشت :
				-نرمش عضلات دست
				-رعایت ارگونومی بدن در موقع سوزندوزی
				- بهداشت فردی (استفاده از ماسک ودستکش، انگشتانه)
				-استفاده از نور و تهویه مناسب
				توجهات زیست محیطی :
				-عدم آلودگی محیط زیست

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : درویش دوزی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۱	۲۰	۱	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- مداد و خودکار				دانش :
- سوزن		۱۵ دقیقه		- مفهوم درویش دوزی
- نخ ابریشمی هم‌رنگ پارچه		۱۵ دقیقه		- ویژگی درویش دوزی
- قیچی مناسب		۰/۵		- شباهت و تفاوت درویش دوزی و تفرش دوزی
- انگشتانه				مهارت :
- پارچه مناسب نوع دوخت				- تارکشی از پارچه
- روان نویس مخصوص پارچه	۵			- دوخت شلال دندان‌ه ای
- دفتر یادداشت	۱۵			نگرش :
- تیغ				- تبعیت از محورهای اصلی دوخت
- ششکاف				- معرفی دوخت های سنتی مناطق و تقویت آنها
- پنس				- تحول در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل
- اتو و دستمال نظیف				ایمنی و بهداشت :
				- ماساژ عضلات چشم
				- رعایت ارگونومی بدن در موقع سوزندوزی
				- بهداشت فردی (استفاده از ماسک و دستکش، انگشتانه)
				- استفاده از نور و تهویه مناسب
				توجهات زیست محیطی :
				- عدم آلودگی محیط زیست

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۶	۴	۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			شستشو و نگهداری از پارچه‌های سوزندوزی
- اتو خشک - حوله - دستمال تنظیف - میز اتو - تخته سوزنی - مواد لکه بر - مواد شستشو دهنده - سوزن رفو - نخ مناسب رفو - کاغذ باطله - کاغذ خشک کن			۱۵ دقیقه ۱۵ دقیقه ۰/۵ ۱	دانش : - مفهوم سوزندوزی - کاربرد مواد شوینده - روشهای شستشو - روشهای رفو
				مهارت : - گردگیری از پارچه - شستشوی پارچه - لکه بری از پارچه - رفو و دوخت زیبا سازی بعداز شستشو
				نگرش : - حفظ میراث هنری - تحول در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل
				ایمنی و بهداشت : - استفاده از ماسک و دستکش - رعایت ارگونومی بدن در موقع سوزندوزی - بهداشت فردی (استفاده از ماسک و دستکش، انگشتانه) - استفاده از نور و تهویه مناسب
				توجهات زیست محیطی : - آشنایی با موقعیت مکانی - نظافت مکان و محیط اطراف آن

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۹	۱۴	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			بسته بندی، بازاریابی و فروش محصولات
-اتو خشک				دانش :
- حوله			۱	-مفهوم بسته بندی ، بازاریابی
- دستمال نظیف			۱	-روش های ارتباط با مشتری
- میز اتو			۱	-روش های تبلیغات (اینترنتی ، بروشور)
- تخته سوزنی			۱	-روش های ایجاد سایت تبلیغاتی
- مواد لکه بر			۱	-روش های شرکت در نمایشگاه
- مواد شستشو دهنده			۱	
- سوزن رفو				مهارت :
- نخ مناسب رفو		۲		-ایجاد سایت تبلیغاتی
- کاغذ باطله		۲		-شرکت در نمایشگاه های داخلی و خارجی
-کاغذ خشک کن		۲		-برپایی نمایشگاه و عرضه محصولات
		۲		-بسته بندی مناسب کالا
		۲		-ارتباط با مشتریان و ثبت سفارش
		۲		-فروش محصولات صنایع دستی به صورت جزیی و کلی
		۲		-برندسازی محصولات
				نگرش :
				-معرفی محصولات صنایع دستی
				ایمنی و بهداشت :
				توجهات زیست محیطی :

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	میز کار	۱×۳	۵	
۲	میز نور	۵۰×۷۰	۱	
۳	صندلی	پشت دار	۱۵	
۴	تخته وایت برد	۱۰۰×۷۰	۱	
۵	ماژیک	معمولی	۲	
۶	آلبوم	نمونه کار	۱	
۷	رایانه	دستگاه	۱	
۸	تابلوی دوختی	مناسب مکان آموزشگاه	۱	
۹	کپسول آتش نشانی	استاندارد	۱	
۱۰	جعبه کمک های اولیه	استاندارد	۱	
۱۱	اتو	دستگاه	۱	
۱۲	میز اتو	معمولی	۱	
۱۳	کتاب آموزشی	مرتبط با طرح و دوخت	۱	
۱۴	فیلم	مرتبط با طرح و دوخت	۱	
۱۵	عکس	مرتبط با طرح و دوخت	۱	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ ابریشمی	توله	۱	
۲	پارچه مناسب	متر	۱	
۳	سوزن	عدد	۱	
۴	قیچی	عدد	۱	
۵	تیغ	عدد	۱	
۶	بشکاف	عدد	۱	
۷	انگشتانه	عدد	۱	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نقوش سنتی	مختلف	۱	
۲	خودکار	-	۱	
۳	مداد	-	۱	
۴	کاغذ باطله	-	۱	
۵	کاغذ طراحی	-	۱	
۶	رولت	-	۱	
۷	روان نویس پارچه	-	۱	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	نگرشی بر روندسوزندوزیهای سنتی ایران	منتخب صبا	-	چاپ دوم ۷۹	تهران	منتخب صبا
۲	تحقیقات و پژوهشهای ده ساله از بازار های سنتی-اماکن- (کارگاههای تولیدی سرمه و پارچه ترمه)- موزه ها	توسط نسرین کاردانی اصفهانی	-	-	تهران	سیمای دانش
۳	دائرةالمعارف هنرهای صنایع دستی و حرف مربوط به آن	سیدابوالقاسم سیدصدر	-	۸۶	تهران	سیمای دانش
۴	مبانی طراحی سنتی در ایران	علی حصوری	-	۸۱	تهران	نشر چشمه

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	بازدید از مراکز صنایع دستی استانها بازدید از آموزشگاههای آزادفنی و حرفه ای						
۲	بازدید از موزه ها						
۳	بازدید از کارگاههای تولید نخ های خام						
۴	بازدید از کارگاههای تولید پپله						
۵	هنر سوزندوزی	۷۵	مینا نصیری		اصفهان	نشاط	